

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 016338 16 Uvp
Banja Luka, 25.7.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Vesne Antonić kao predsjednice vijeća, Smiljane Mrše i Edine Čupeljić članova vijeća, uz sudjelovanje Mire Mačkić kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi A. O. iz B., zastupane po punomoćniku R. B., advokatu iz B. (u daljem tekstu: tužiteljica), protiv akta broj ... od 27.2.2015. godine tuženog Fonda ..., odlučujući o zahtjevu tuženog za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 016338 15 U od 21.1.2016. godine, u sjednici vijeća održanoj 25.7.2018. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom u stavu 1. izreke je uvažanjem tužbe poništen uvodno označeni akt tuženog, kojim je odbijena žalba tužiteljice izjavljena protiv zaključka filijale tuženog u B. broj ... od 24.12.2014. godine. Tim zaključkom je prekinut postupak po zahtjevu tužiteljice za priznavanje prava na starosnu penziju podnesen dana 22.10.2012. godine. Stavom 2. izreke te presude je obavezan tuženi da tužiteljici isplati iznos od 750,00 KM na ime troškova upravnog spora u roku od 30 dana od dana prijema presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja, a sa preostalim dijelom zahtjeva se tužiteljica odbija.

Iz obrazloženja te presude proizlazi da nije bilo osnova da prvostepeni organ tužene prekine postupak po zahtjevu tužiteljice, jer da podaci o statusu tužiteljice u D. u smislu da li je u osiguranju ili ne, ne predstavlja prethodno pitanje za odlučivanje po zahtjevu za ostvarivanje prava na starosnu penziju u smislu člana 132. Zakona o opštem upravnom postupku („Sl. glasnik RS“ broj 13/02, 87/07 i 50/10 u daljem tekstu: ZOUP): da se tuženi i njegov prvostepeni organ nisu bavili pitanjem ispunjenosti uslova za ostvarivanje prava na starosnu penziju u smislu odredaba člana 177. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Sl. glasnik RS“ broj 134/11 i 82/13 u daljem tekstu: ZPIO), što je tužiteljica istakla u žalbi na koje navode tuženi nije odgovorio u osporenom aktu.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev), tuženi pobija njenu zakonitost zbog pogrešne primjene odredaba člana 87. i 118. stav 2. ZPIO. Ističe da iz dokumentacije koja je dostavljena uz zahtjev postoje kontradiktorni podaci za tužiteljicu o postojanju/nepostojanju osiguranja i ostvarenog penzijskog staža po danskim propisima. Ovo stoga što postoje kontradiktorni podaci od danskog nosioca osiguranja koji su zatraženi službenim putem, jer da se u jednom odgovoru navodi da je

tužiteljica korisnik prijevremene – invalidske penzije od 01.4.2005. godine, a potom se dostavlja potvrda prema kojoj imenovana ima ostvarenog staža u periodu od 09.11.1995. do 05.11.2013. godine u trajanju od 18 godina i 6 dana. S obzirom na navedeno da se radi o odlučnim činjenicama za rješavanje po zahtjevu tužiteljice za ostvarivanje prava na starosnu penziju o kojem se ne može odlučiti dok se ne rasprave kontradiktorne činjenice, pa da je pravilan stav prvostepenog organa da je postupak trebalo prekinuti dok se te činjenice ne razjasne.

U odgovoru na zahtjev tužiteljica je istakla da je na dan podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na starosnu penziju 22.10.2012. godine ispunjavala uslove za starosnu penzije jer je imala 60 godina, 4 mjeseca i 5 dana života i 16,5 godina staža osiguranja koji je ostvarila kod poslodavca T. o. B. B.. U tom smislu je saglasno članu 177. stav 1. alineje a) ZPIO trebalo odlučiti o njenom zahtjevu. Predložila je da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijanu presudu, i cjelokupne spise predmetne upravne stvari i ovog upravnog spora na osnovu odredbe 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“ broj 109/05 i 63/11- u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Pravilno tuženi u zahtjevu konstatuje da se prema članu 87. ZPIO pravo na starosnu i invalidsku penziju obezbjeđuje nakon prestanka osiguranja te da se prema članu 118. stav 2. ZPIO zahtjev za ostvarivanje prava na starosnu penziju može podnijeti nakon prestanka osiguranja.

Prethodno pitanje predstavlja pravno pitanje koje čini samostalnu cjelinu, za čije rješavanje je nadležan sud ili neki drugi organ, a bez čijeg prethodnog rješenja se ne može riješiti konkretna upravna stvar. Budući da od rješavanja prethodnog pitanja zavisi odluka o glavnoj stvari, ono u upravnom postupku ne može ostati neraspravljeno. Organ koji vodi postupak može sam raspraviti prethodno pitanje, za čije rješavanje inače nije nadležan, ili postupak prekinuti dok nadležni organ prethodno pitanje ne riješi (član 132. stav 1. ZOUP). Organ je dužan prekinuti upravni postupak kad se prethodno pitanje odnosi na postojanje krivičnog djela, na postojanje braka, na utvrđivanje očinstva i materinstva i kad je to izričito propisano zakonom (član 133. stav 1. ZOUP).

Međutim, utvrđivanje činjenice o postojanju osiguranja u vrijeme podnošenja zahtjeva tužiteljice za ostvarivanje prava na starosnu penziju ne predstavlja prethodno pitanje u smislu člana 132. ZOUP jer to nije samostalna pravna cjelina o kojoj treba odlučiti tuženi odnosno drugi organ, već predstavlja činjenicu koja treba biti utvrđena odgovarajućim dokazima. U tom smislu je bilo potrebno odlučiti o zahtjevu tužiteljice u smislu ispunjenosti uslova prema članu 177. ZPIO u vezi sa članom 87. ZPIO, a ne postupak prekinuti na neodređeno vrijeme (s obzirom da u dispozitivu prvostepenog zaključka nije navedeno kad će se taj postupak nastaviti), iako iz obrazloženja prvostepenog i osporenog akta proizlazi da će se taj postupak nastaviti dok se ne pribave podaci od danskog nosioca osiguranja, koji su kako proizlazi iz podataka u spisu predmeta kontradiktorni u pogledu činjenice o postojanju osiguranja.

Prema navedenom pravilno je sud tužbu uvažio i osporeni akt poništio kako bi se odlučilo o zahtjevu tužiteljice u smislu ispunjenosti uslova iz odredaba člana 177. stav 1., člana 87. te člana 118. stav 2. ZPIO, s obzirom da postojanje činjenica o ispunjenosti uslova za ostvarivanje prava na starosnu penziju nije prethodno pitanje u smislu odredaba člana 132. ZOUP, jer ne čini samostalnu pravnu cjelinu o kojoj treba odlučivati.

Iz iznijetih razloga po ocjeni ovog suda pobijanoj presudi nije ostvaren razlog povrede iz člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev odbija na osnovu odredbe stava 1. člana 40. ZUS.

Zapisničar
Mira Mačkić

Predsjednica vijeća
Vesna Antičić

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić